

Met de toenemende aandacht voor en het belang van Corporate Governance neemt de vraag naar commissarissen met juridische expertise toe. Op dit moment is er echter nog weinig informatie beschikbaar over juristen in Raden van Commissarissen.

Reden voor denEngelsen Legal Search & Consultancy om in samenwerking met bureau Intomart GfK onderzoek te doen naar:

denEngelsen

Juristen binnen Raden van Commissarissen

*“Normen van behoorlijk ondernemerschap zijn
goeddeels in rechte ontstaan.”*

denEngelsen
Dijsselhofplantsoen 10-12
1077 BL Amsterdam
020 67 22 888

sylvia@denengelsen.nl
www.denengelsen.nl

denEngelsen

Inleiding

Het signaleren van onregelmatigheden binnen de organisaties waarop zij toezicht houden is een belangrijke taak van commissarissen. Dit is vaak alleen mogelijk als kennis van en inzicht in de organisatie gekoppeld wordt aan specifieke vakinhoudelijke expertise. Zo is de financiële component in vrijwel alle toezichthoudende organen* vertegenwoordigd. Met een toenemende wet- en regelgeving wordt ook de juridische context van beslissingen steeds complexer, en daarmee de juridische component van het toezicht.

Voor het goed functioneren van organisaties is sterk toezicht van wezenlijk belang. Ook de commissaris zelf is gebaat bij de zekerheid dat hij of zij niet faalt bij het uitoefenen van de functie.

De media volgen commissarissen scherper dan ooit en steeds vaker worden commissarissen aansprakelijk gesteld als er sprake lijkt te zijn van falend toezicht. Voor de commissaris leidt dit tot kostbare reputatieschade en in een enkel geval tot een forse schadeclaim.

De vraag naar commissarissen met juridische kennis en ervaring neemt derhalve toe. Reden om onderzoek te doen naar dit onderwerp. denEngelsen Legal Search & Consultancy heeft onderzoeksbureau Intomart GfK gevraagd te beginnen met het in kaart brengen van de achtergronden, beweegredenen en opinie van de juristen zelf.

De uitkomsten vindt u hierbij.

Sylvia den Engelsen

* Voor de overzichtelijkheid wordt in dit onderzoek het toezichthoudend orgaan aangeduid met 'Raad van Commissarissen' en de leden als 'Commissarissen', ook in de gevallen waar het formeel om Raden van Toezicht en hun leden gaat.

denEngelsen

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
Achtergrond van de respondenten	10
Informatie onderzochte kantoren	12
Professionele achtergrond van de partners	14
Informatie onderzochte bedrijven	16
Professionele achtergrond van de General Counsel	18
Juristen met commissariaat	20
Juristen zonder commissariaat	38
Voorkeur voor one-tier of two-tier board	40
Tegenstrijdig belang	44
Open vragen	46

Uit de vele aanvullende opmerkingen die de respondenten hebben gegeven vindt u enkele quotes op de volgende pagina's.

Samenvatting

Bureau Intomart GfK ondervroeg 1200 juristen. Zij zijn allen partner bij de top 50 kantoren op het gebied van advocatuur, notariaat en belastingadvies. Of eindverantwoordelijk jurist (General Counsel en/of directiesecretaris) bij de top 150 bedrijven. Deze laatste groep maakt deel uit van de Raad van Bestuur of adviseert dit orgaan rechtstreeks. De specialisaties van deze juristen zijn in overwegende mate vennootschapsrecht, ondernemingsrecht en/of bank- en effectenrecht. Het eerste deel van dit onderzoek beschrijft de achtergronden van de onderzoeksgroep.

Het tweede deel van het onderzoek behandelt vragen aan de juristen die nu commissaris zijn of dit zijn geweest. In de meeste gevallen zijn deze juristen commissaris bij ondernemingen, zowel beursgenoteerd als niet-beursgenoteerd. Opvallend is dat in vrijwel alle gevallen hun juridische expertise vereist was of op z'n minst als pre werd beschouwd toen zij voor de functie werden gevraagd. Ook blijkt dat ruim een derde werd gevraagd omdat er al een zakelijke relatie bestond met de organisatie waar hij/zij nu commissaris is.

De RvC's waarin zij zitting hebben bestaan in 60% van de gevallen uit 5 of meer leden. Opmerkelijk is dat in een kwart van de gevallen de jurist de voorzitter is.

Gemiddeld zijn de commissarissen 3 uur per week kwijt aan hun commissariaat. Bijna een halve dag dus. Dat kan een verklaring zijn voor het feit dat zo'n 70% bij slechts 1 organisatie commissaris is. Voor deze uren wordt het gros van de juristen minder betaald dan hun gebruikelijke uurtarief. 50% van de commissarissen ontvangt een vergoeding die lager ligt dan € 10.000,- per jaar. Slechts 8% ontvangt € 50.000,- of meer per jaar voor de werkzaamheden.

denEngelsen

Voor bijna de helft (46%) van de partners geldt dat hun kantoor ook werkzaamheden verricht voor (dus advocaat is van) de onderneming waar de partner commissaris is. Voor 54% van de partners geldt dit niet. In ruim een derde van de gevallen is dit kantoorbeleid.

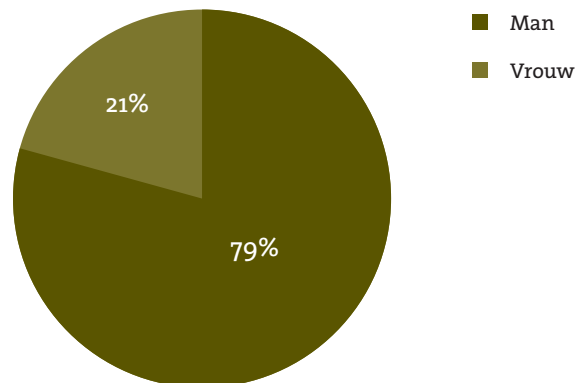
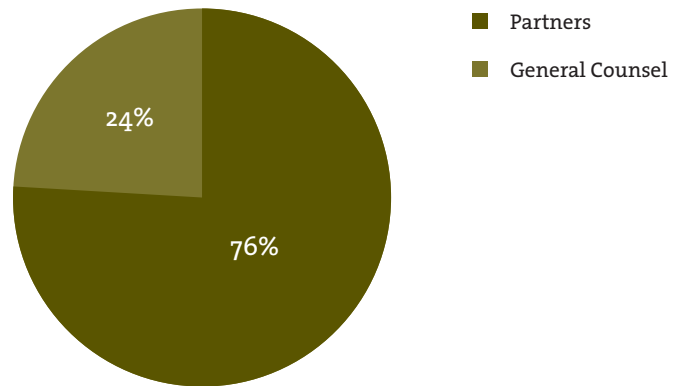
De juristen zetten hun juridische expertise vaak zelf in als er uit hun RvC vragen naar voren komen binnen hun vakgebied. Het overgrote deel (82%) beantwoordt deze vragen zelf, nog eens 7% beantwoordt deze vragen zelf, maar vraagt daarnaast een second opinion.

Het derde deel van het onderzoek gaat in op de juristen die geen commissaris zijn (geweest). Slechts 11% van hen ambieert geen functie als commissaris. De belangrijkste reden hiervoor is de angst voor belangenverstrengeling. Van de overige juristen geeft 68% als reden waarom zij nog geen commissariaat bekleden het feit dat zij nog niet de geschikte organisatie hebben gevonden. Ook zegt 13% dat de organisatie waar hij/zij voor werkt dit niet toestaat.

Het laatste deel van het onderzoek gaat in op een aantal specifieke elementen, zoals het tegentijdig belang dat kan voorkomen als een directiesecretaris zowel Raad van Bestuur als Raad van Commissarissen adviseert. Ook vroegen we alle juristen over hun voorkeur voor een one- of two-tier board. Zo'n 15% spreekt zich eenduidig uit voor de one-tier board. Vrijwel een gelijk aantal (18%) zou juist beslist geen zitting willen nemen in een one-tier board.

denEngelsen

Achtergrond van de respondenten

Achtergrond van de respondenten

Intomart GfK stuurde een vragenlijst aan 1200 juristen met de volgende achtergrond:

- partners van de 50 grootste kantoren in Nederland (advocatuur/ notariaat/belastingadvies)
- General Counsel van de 150 grootste bedrijven in Nederland

Respondenten zijn allen zeer ervaren juristen die op dit moment in-house of extern adviseren op boardroom niveau.

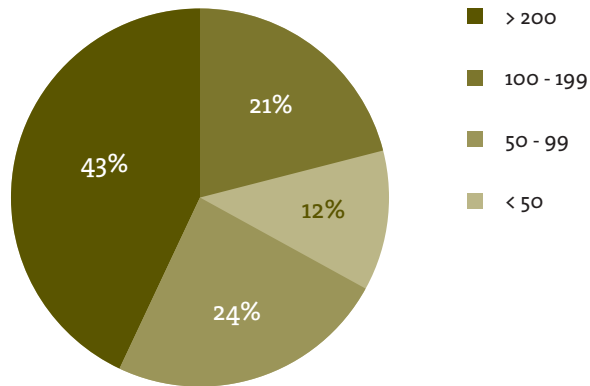
79% van de respondenten is man, 21% vrouw.

De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 48 jaar.

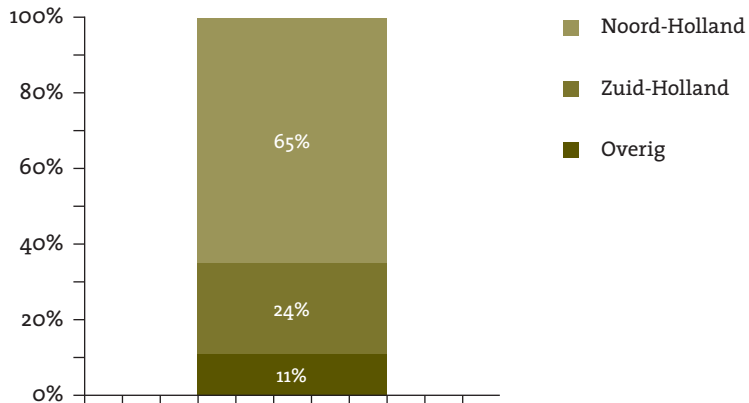
“Een jurist brengt, naast zijn andere ervaring, zijn juridische bagage mee en dat is in een nog altijd juridiserende trend zonder meer van belang.”

denEngelsen

Aantal fee earners

Vestigingsplaats

Informatie onderzochte kantoren

Bij de meeste kantoren (43%) zijn 200 of meer fee-earners werkzaam. Bij 21% van de kantoren is er tussen de 100 en 199 fee-earners werkzaam en bij 24% van de kantoren is er 50 tot 99 fee-earners werkzaam.

65% van de partners heeft zijn kantoor in Noord-Holland of – nog specifieker – in Amsterdam. 24% van de juristen heeft zijn kantoor in Zuid-Holland. Van deze groep heeft 57% een kantoor in Rotterdam en 39% een kantoor in Den Haag.

Ruim 90% van de partners werkt dus in de Randstad.

“Een jurist kan fungeren als evenwicht in discussies die nu vooral financieel en/of commercieel worden benaderd, voortvloeiend uit de samenstelling van de RvC.”

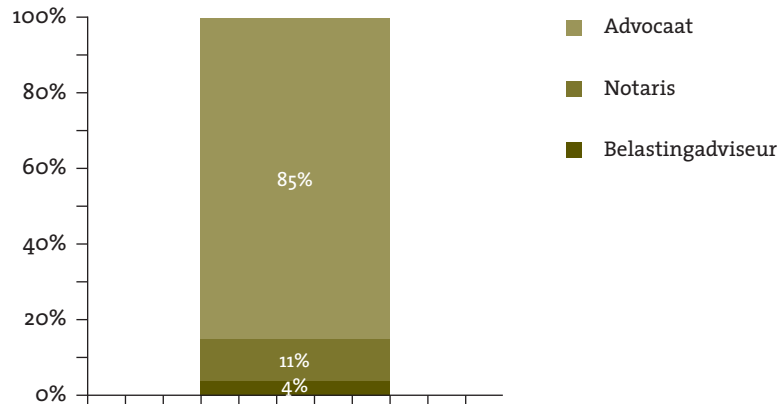
denEngelsen

Professionele achtergrond van de partners

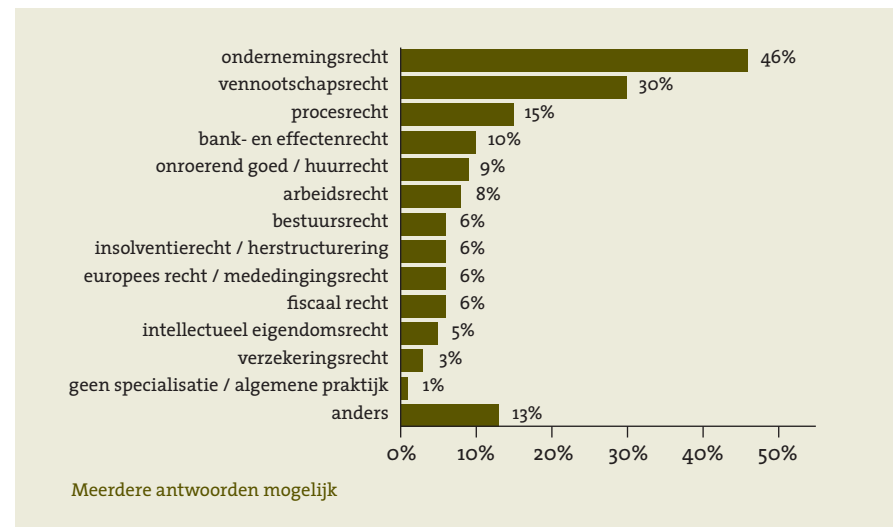
Van de partners is 85% advocaat, 11% notaris en 4% belastingadviseur.

De meeste partners (46%) hebben ondernemingsrecht als specialisatie. 30% heeft vennootschapsrecht als specialisatie en 15% procesrecht. Bijna niemand werkt zonder specialisatie.

Professie

Specialisatie(s)

“Juristen dienen zich zuiver maar niet dogmatisch op te stellen.”

denEngelsen

Informatie onderzochte bedrijven

43% van de organisaties waar General Counsel werkzaam zijn, is beursgenoteerd.

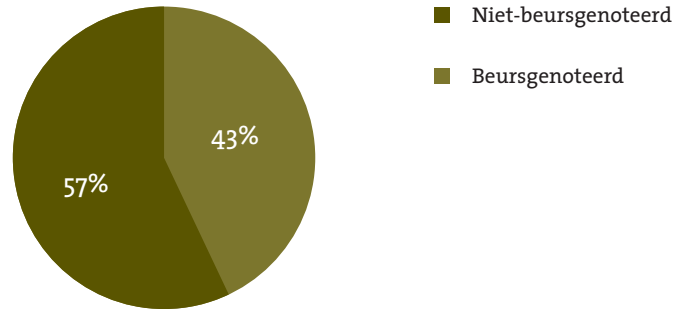
Bij 53% van de organisaties zijn 5.000 of meer mensen werkzaam, bij 43% werkt tussen de 1.000 en 4.999 mensen. De rest van de ondernemingen is kleiner.

De meeste bedrijven zijn gevestigd in de Randstad: 38% in Noord-Holland, 24% in Zuid-Holland en 21% in Utrecht. Binnen Noord-Holland is in driekwart van de gevallen Amsterdam de vestigingsplaats.

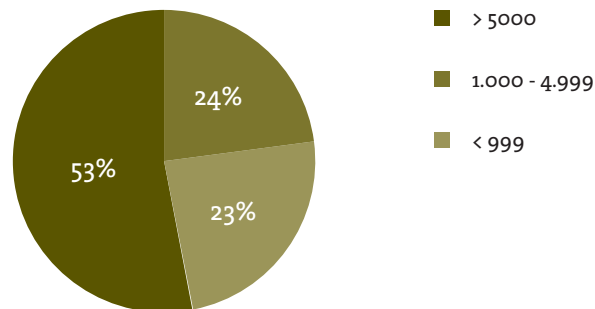
Ruim 80% van de General Counsel werkt dus in de Randstad.

“Een jurist in de RvC kan zorg dragen dat compliance bedrijfsbreed aandacht krijgt.”

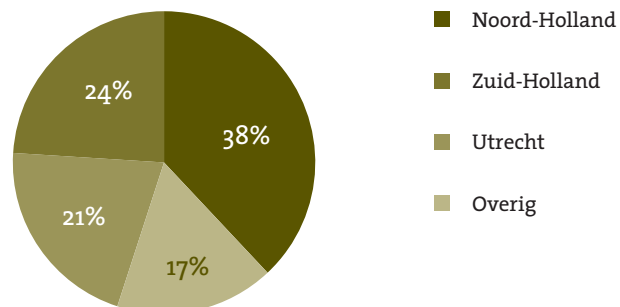
Beursgenoteerd / niet-beursgenoteerd

Aantal medewerkers

Vestigingsplaats

denEngelsen

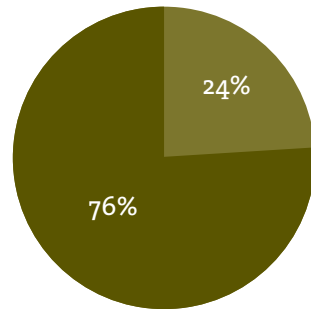
Professionele achtergrond van de General Counsel

24% van de General Counsel maakt deel uit van de Raad van Bestuur of directie.

De meeste General Counsel (80%) zijn op één of meerdere gebieden als jurist actief. 9% is zelfs het grootste deel van zijn of haar tijd vakinhoudelijk bezig en slechts 11% is als eindverantwoordelijk jurist niet of nauwelijks met de inhoud bezig.

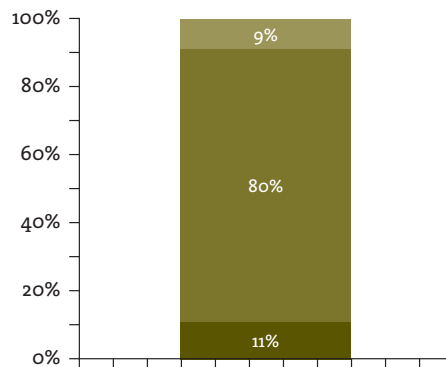
Van de General Counsel die nog juridisch inhoudelijk actief zijn, heeft 88% ondernemingsrecht / contractenrecht als specialisatie, 58% vennootschapsrecht en 25% bank- en effectenrecht.

Onderdeel Raad van Bestuur

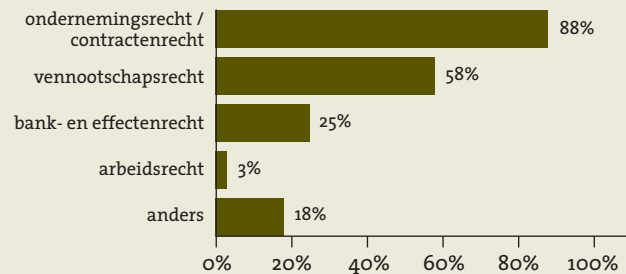
- Ik maak geen deel uit van de Raad van Bestuur
- Ik maak wel deel uit van de Raad van Bestuur

Actief als jurist

- Ik ben het grootste deel van mijn tijd vakinhoudelijk bezig
- Ik ben op één of meerdere gebieden zelf als jurist actief
- Ik ben niet tot nauwelijks juridisch actief

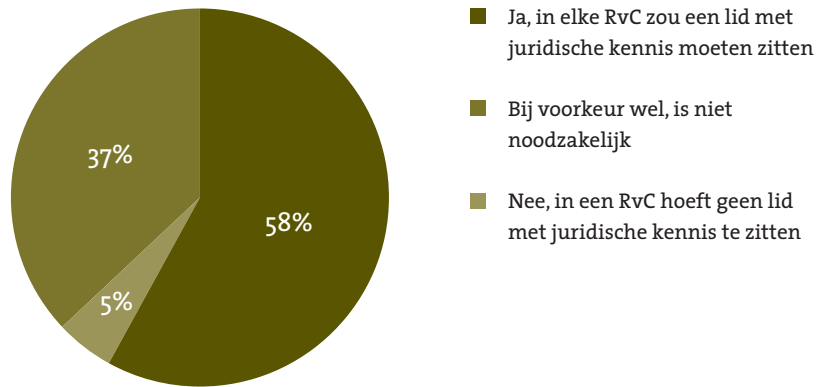
Specialisatie(s)

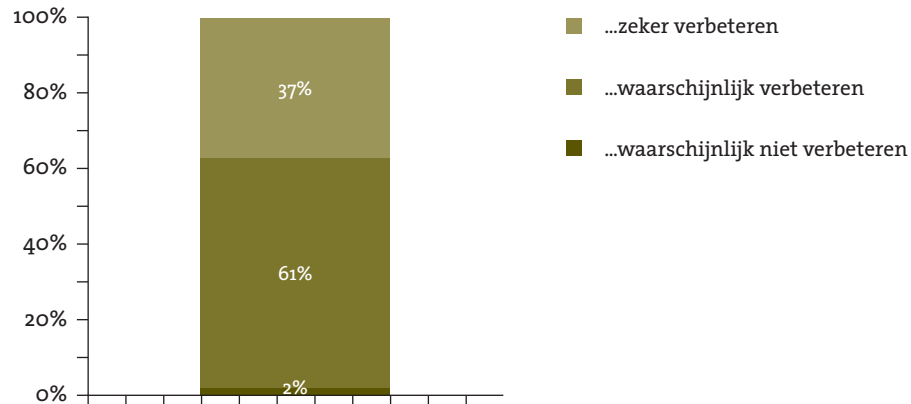
Meerdere antwoorden mogelijk

“Ik geef er zelf voorkeur aan om als (interne) jurist echt onafhankelijk te zijn en dicht tegen een RvC aan te zitten, maar niet erin.”

Vindt u dat een RvC een jurist in haar midden moet hebben?

Verbeter het toezicht indien er een jurist in de RvC plaatsheeft?

Juristen met een commissariaat

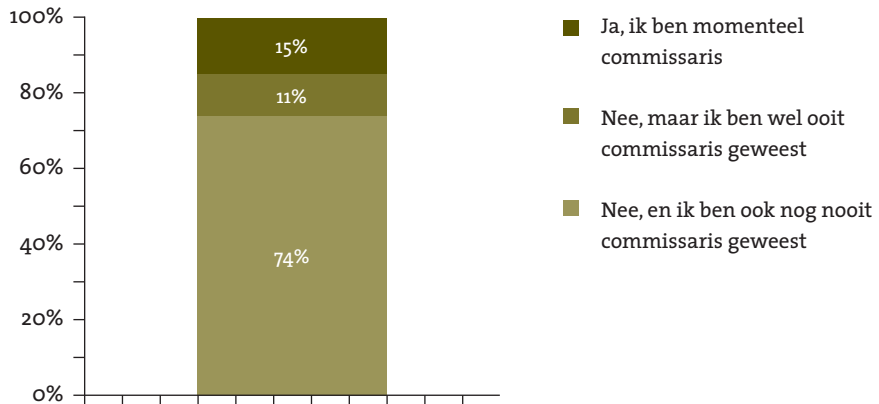
In de Code Tabaksblat staat onder meer dat de Raad van Commissarissen tot doel heeft toezicht te houden op het naleven van de wet- en regelgeving.

Bijna alle juristen (95%) zijn van mening dat het op zijn minst de voorkeur heeft om iemand met juridische kennis in een Raad van Commissarissen te hebben zitten. Binnen deze groep vindt ruim de helft zelfs dat in elke RvC iemand met juridische kennis zou moeten zitten.

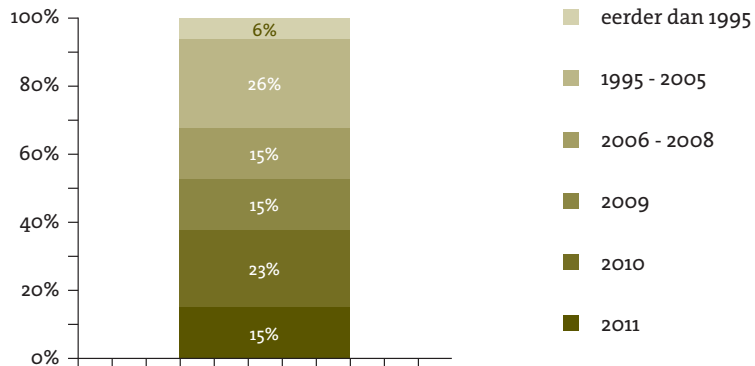
De meeste juristen denken dat met een jurist in de Raad van Commissarissen het toezicht zal verbeteren. Maar liefst 37% geeft aan dat dit zeker zal verbeteren, volgens 61% zal dit waarschijnlijk verbeteren.

*“De jurist/commissaris moet een commissaris zijn met een juridische bril.
Niet een jurist met een commissaris bril.”*

Bent u commissaris?

Sinds wanneer bent u commissaris?

Juristen met een commissariaat - 2

Van alle respondenten is op dit moment 15% commissaris. Dit geldt voor beide beroepsgroepen: zowel 15% van de partners als 15% van de General Counsel is commissaris. 11% van de respondenten is nu geen commissaris, maar in het verleden wel geweest.

Iets meer dan de helft van de commissariaten is sinds 2009 of recenter. 17% van de commissariaten duurt inmiddels 10 jaar of langer.

“Het slagen van ieder commissariaat hangt nauw samen met de persoon van de commissaris: het gaat om de balans ondernemer/professional.”

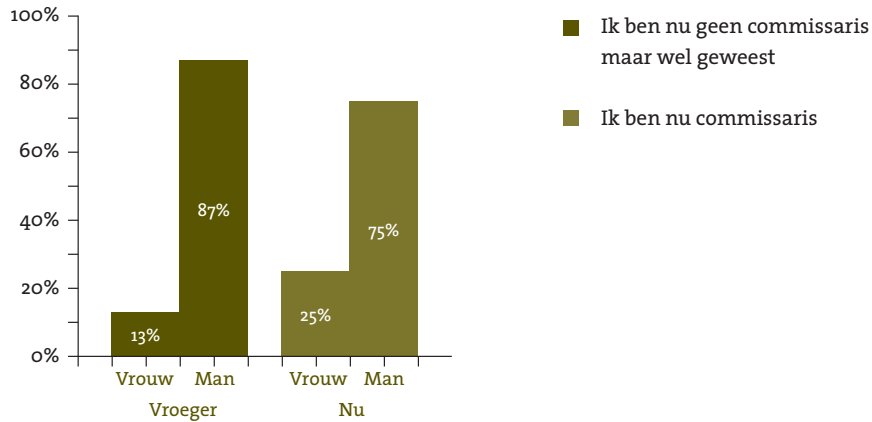
denEngelsen

Juristen met een commissariaat - 3

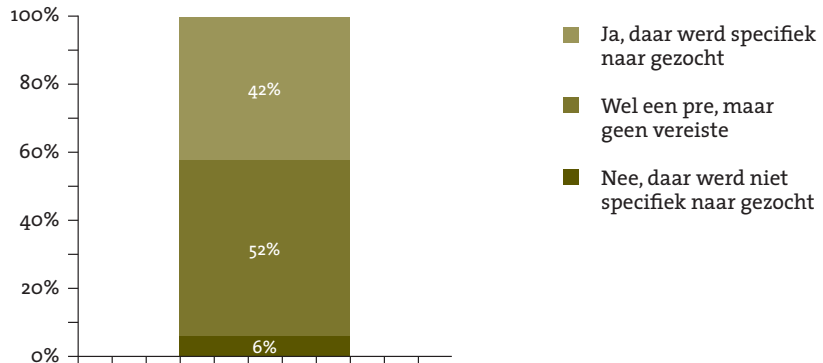
Er zit een stevig stijgende lijn in het percentage vrouwen dat commissaris is. Als we kijken naar de respondenten die nu commissaris zijn, is 25% vrouw. Binnen de groep 'nu geen commissaris, maar wel geweest' is het percentage vrouwen 13%.

De juridische achtergrond speelt vaak een rol in de benadering van juristen voor een commissariaat. In iets minder dan de helft van de commissariaten werd er specifiek gezocht naar een persoon met een juridische achtergrond. In de helft van de gevallen was de juridische achtergrond wel een pre, maar geen vereiste.

Man / vrouw

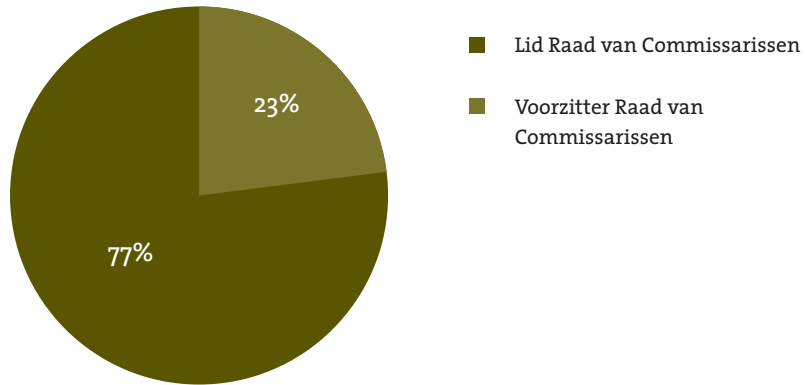

Werd er specifiek gezocht naar een commissaris met juridische achtergrond?

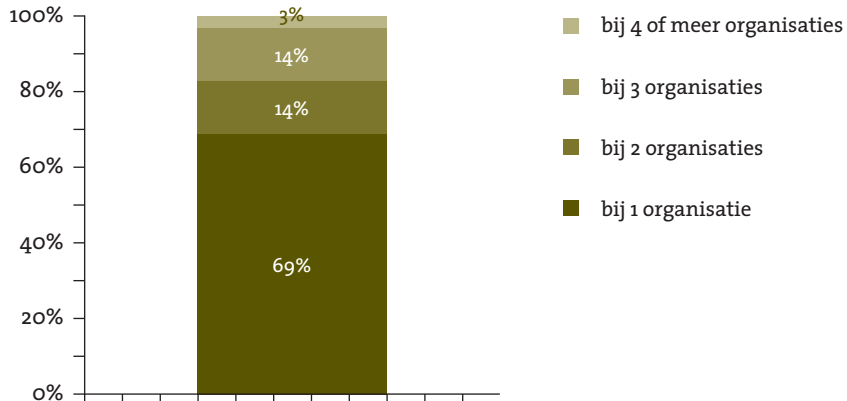

"Meer vrouwen in de RvC!"

Rol binnen Raad van Commissarissen

Bij hoeveel organisaties bent u commissaris?

Juristen met een commissariaat - 4

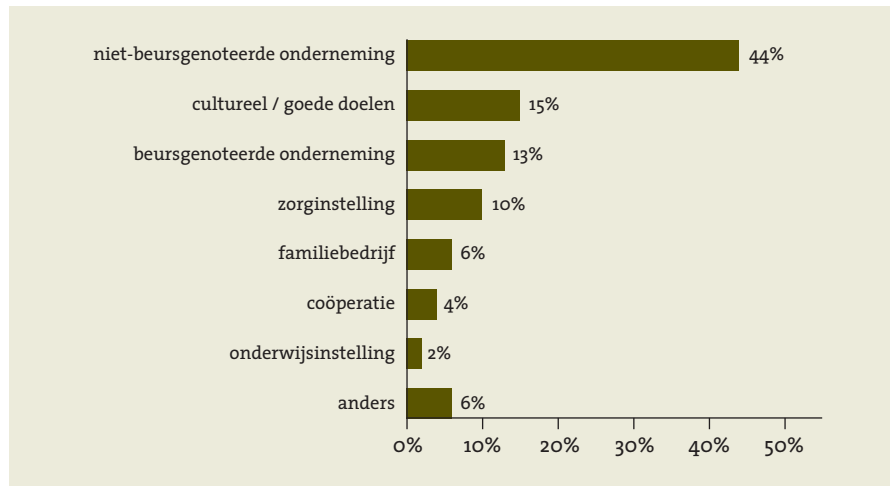
Juristen die in de Raad van Commissarissen zitten, zijn in ruim driekwart van de gevallen lid van de Raad van Commissarissen. Iets minder dan een kwart is voorzitter van de Raad van Commissarissen.

Juristen die momenteel commissaris zijn, zijn dit in 69% van de gevallen bij 1 organisatie. 14% is dat bij 2 organisaties, nog eens 14% is dat bij 3 organisaties en 3% is dat bij 4 organisaties of meer.

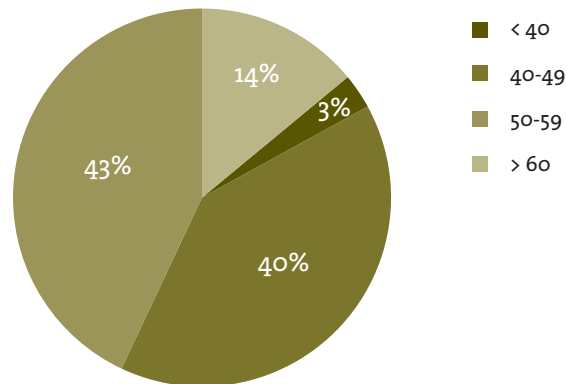
“Gelet op het aanwassend niveau van regelgeving is een jurist in de RvC een must, echt een no-brainer.”

denEngelsen

Bij welk type organisatie bent u commissaris?

Wat is uw leeftijd?

Juristen met een commissariaat - 5

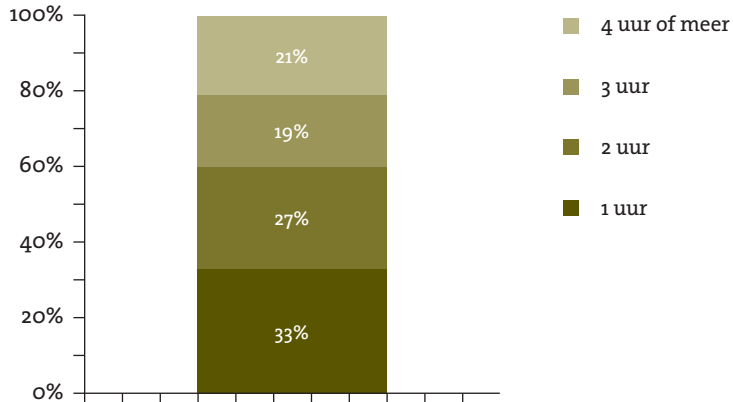
De commissariaten die juristen momenteel vervullen zijn in 44% van de gevallen bij een niet-beursgenoteerde onderneming, in 15% van de gevallen is dit bij een culturele instelling of goed doel, in 13% van de gevallen bij een beursgenoteerde onderneming en bij 10% van de gevallen in een zorginstelling.

Jonge juristen die commissaris zijn, zijn schaars: 3% van de commissarissen is jonger dan 40. Opvallend is het feit dat de groep veertigers vrijwel even groot is als de groep vijftigers (40% tegen 43%).

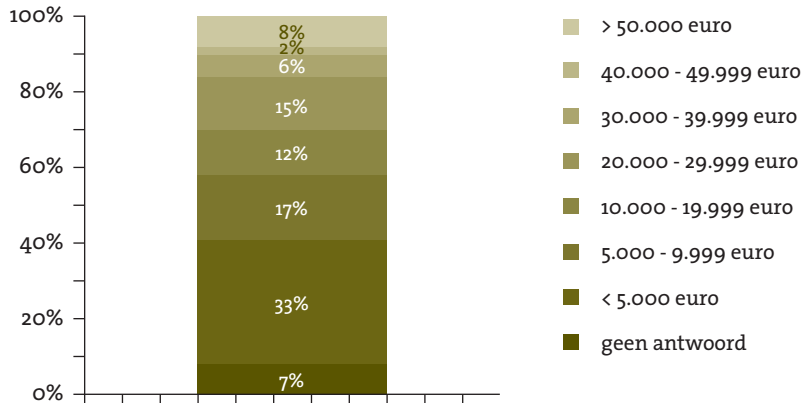
“Een jurist heeft toch een soort sanity check op wat kan en niet kan en een goede invloed op integriteit van bestuur.”

denEngelsen

Gemiddelde tijdsduur

Gemiddelde vergoeding

Juristen met een commissariaat - 6

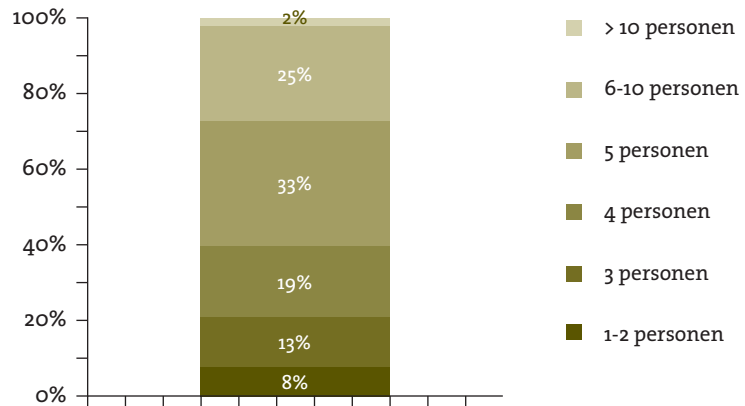
De gemiddelde tijdsbesteding die juristen kwijt zijn aan hun commissariaat is 3 uur per week. Niemand is er meer dan 10 uur per week aan kwijt, de meeste juristen zijn er 1 of 2 uur aan kwijt.

De jaarlijkse vergoeding die juristen voor hun commissariaat krijgen, varieert:

- 10% krijgt meer dan 40.000 euro. Dit lijkt in overeenstemming met het aantal commissarissen dat in de RvC van een beursgenoteerd fonds werkzaam is (13%)
- Een opvallend hoog aantal commissarissen ontvangt een vergoeding die lager is dan 5.000 euro (33%)

“Aanvaarden van board lidmaatschappen verdraagt zich niet met onafhankelijke advocaat/cliënt relatie.”

Uit hoeveel personen bestaat uw Raad van Commissarissen?

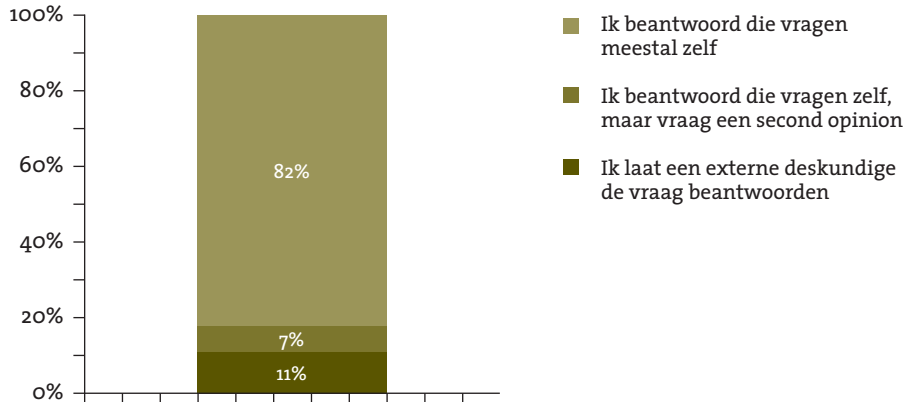
Juristen met een commissariaat - 7

De gemiddelde omvang van de Raden van Commissarissen is 5.

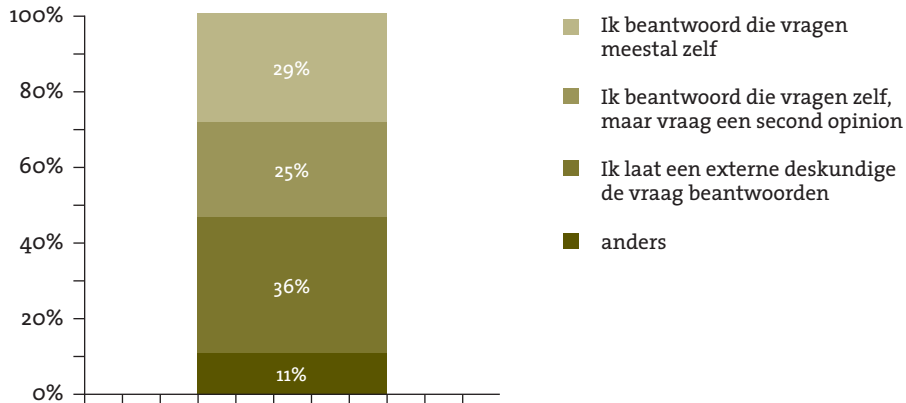
In 27% van de gevallen is dat aantal hoger, in 40% van de gevallen is dat 4 of lager.

“Advocaten van grotere kantoren die commissaris worden sluiten daarmee die onderneming uit als cliënt van hun kantoor wegens belangenverstrengeling.”

Juridische vraagstukken binnen de Raad van Commissarissen

Juridische vraagstukken vanuit de organisatie waar ik toezicht op houd

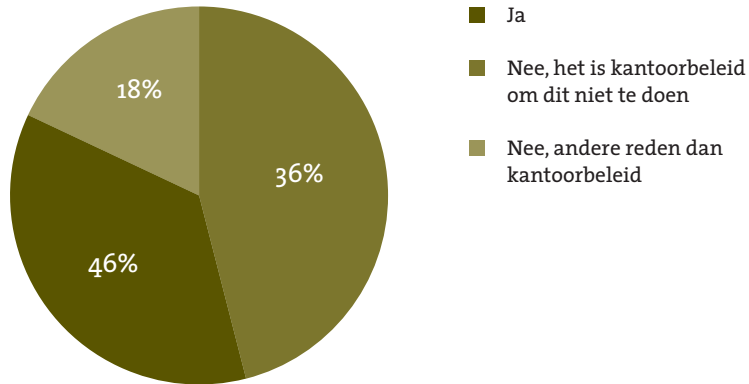
Juristen met een commissariaat - 8

57% van deze juristen wordt meestal of vrijwel altijd aangesproken op hun juridische expertise ten behoeve van vraagstukken binnen de Raad van Commissarissen. De juristen die binnen de Raad van Commissarissen vragen krijgen die binnen hun expertise vallen, beantwoorden deze meestal zelf. Ze vragen nauwelijks een second opinion aan of gaan te rade bij een externe deskundige.

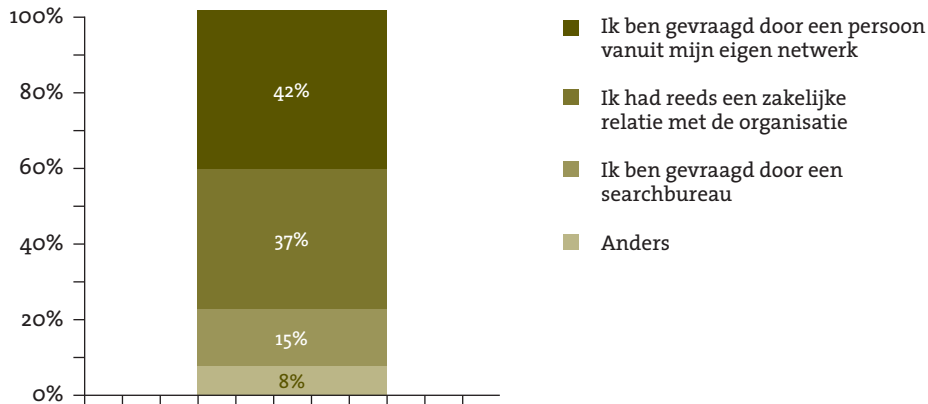
Wanneer er vragen vanuit de organisatie zelf komen, is dit anders. In de meeste gevallen (36%) laten juristen externe deskundigen deze vraag beantwoorden, 25% beantwoordt de vraag zelf, maar vraagt een second opinion aan en 29% beantwoordt de vragen meestal zelf zonder een ander te raadplegen.

“Het juridische is slechts een kader voor de echte ondernemingsactiviteiten en de jurist moet dus niet gaan afremmen.”

Werkt uw kantoor voor de onderneming waar u commissaris bent?

Op welke wijze bent u voor de commissarisfunctie / voor de RvC gevraagd?

Juristen met een commissariaat - 9

Aan de partners vroegen wij nog of hun kantoor werkzaamheden verricht voor de onderneming waarop zij toezicht houden. In 46% van de gevallen is dit zo.

In 36% van de gevallen is het kantoorbeleid om niet te werken voor de organisatie waar de partner in de Raad van Commissarissen zit.

Bij de resterende 18% werkt het kantoor niet voor de onderneming, maar heeft dat een andere reden.

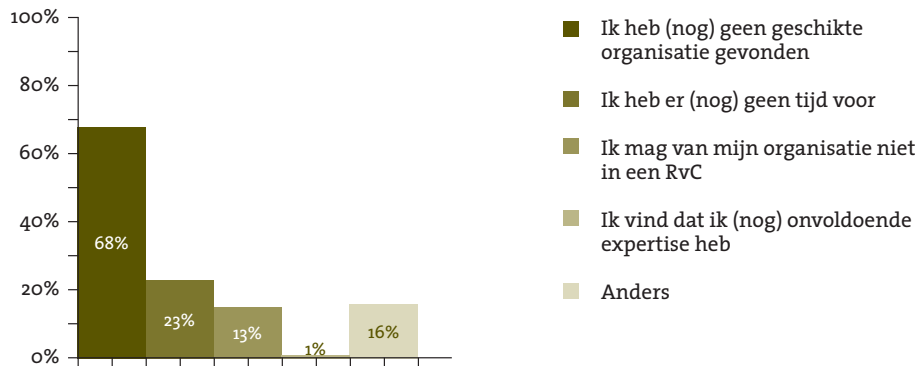
Het eigen netwerk is erg belangrijk in de keuze van een commissariaat: 42% van de commissariaten die juristen bekleden, is gekomen vanuit het eigen netwerk. 37% van de commissariaten is ontstaan omdat de jurist reeds een zakelijke relatie met de organisatie had en 15% is gevraagd door een searchbureau.

“Een juiste cocktail van expertise die complementair is en niet uitsluitend de herkomst uit hetzelfde netwerk, is cruciaal.”

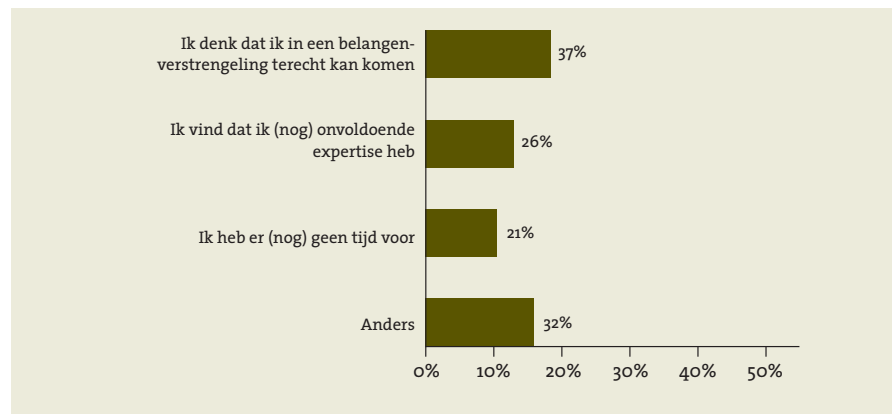
U heeft aangegeven dat u geen commissaris bent. Ambieert u wel een commissariaat?

U ambieert wel een commissariaat. Waarom bent u het nog niet?

Waarom ambieert u geen commissariaat?

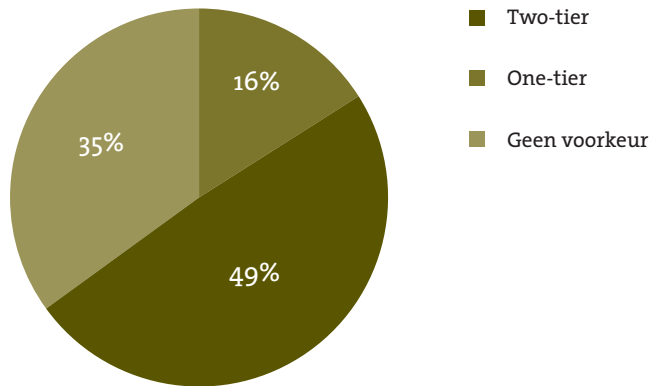
Juristen zonder commissariaat

11% van de juristen die op dit moment geen commissariaat bekleedt kiest hier bewust voor. 38% ambieert nu geen commissariaat, maar wel op termijn.

51% ambieert het wel. Veruit de meest genoemde verklaring waarom ze nu nog geen positie in een RvC bekleden is dat ze nog geen geschikte organisatie hebben gevonden. Voor 23% vormt tijdsgebrek de grootste belemmering en 13% mag dat niet van de organisatie waar ze werkzaam zijn.

“Tot voor kort mocht ik geen commissaris zijn en nu heb ik er geen tijd voor.”

Voorkeur voor one-tier of two-tier board

denEngelsen

Voorkeur voor one-tier of two-tier board

49% van de juristen heeft een voorkeur voor het huidige two-tier systeem, slechts 16% voor het one-tier systeem. De overige 35% van de juristen heeft geen voorkeur. Juristen die momenteel commissaris zijn, hebben een iets sterkere voorkeur voor het two-tier systeem (57%) dan juristen die op dit moment geen commissaris zijn (47%).

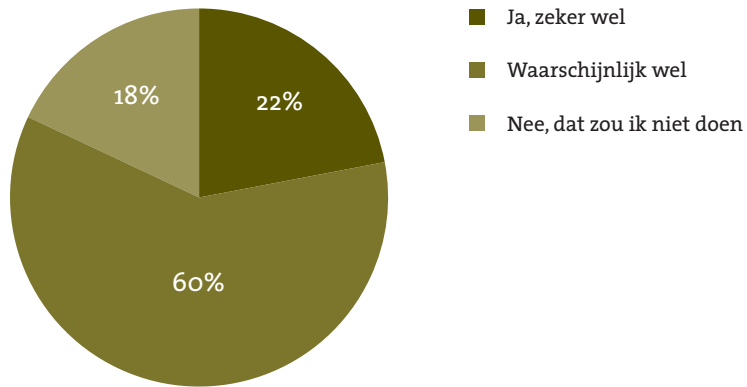
Juristen met een voorkeur voor het two-tier systeem vinden onder andere dat er een duidelijk onderscheid moet zijn tussen toezicht en uitvoering. Als dit te dicht op elkaar zit (wat volgens hen in het one-tier systeem kan voorkomen), kan er verwarring ontstaan over de taken en bevoegdheden. Daarbij kan er in een one-tier systeem teveel verantwoordelijkheid bij enkele personen komen te liggen.

Juristen met een voorkeur voor het one-tier systeem geven onder meer aan dat de non-executives sneller worden geïnformeerd en daardoor meer kennis over de organisatie hebben. Verder is het one-tier systeem volgens hen simpeler wat de besluitvorming ook zal vereenvoudigen.

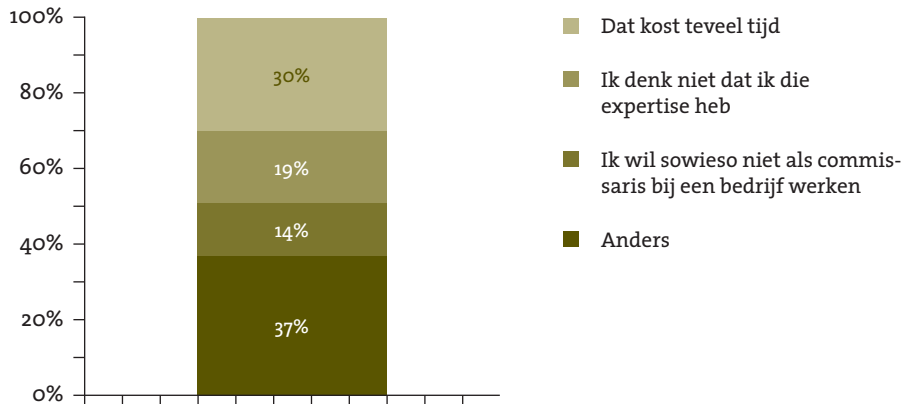
Juristen die geen duidelijke voorkeur hebben, geven aan dat het veronderstelde verschil in de praktijk vaak meevalt. Ook noemen ze de “voors” en “tegens” maar vinden die niet doorslaggevend genoeg om een keuze te maken. Een grote groep geeft daarnaast aan dat het per situatie verschilt, waarbij het bijvoorbeeld uitmaakt of een onderneming beursgenoteerd is of niet.

“Geen der vormen is bestand tegen incompetentie of gemakzucht.”

Zou u in een one-tier board plaatsnemen?

Redenen om niet plaats te nemen in een one-tier board

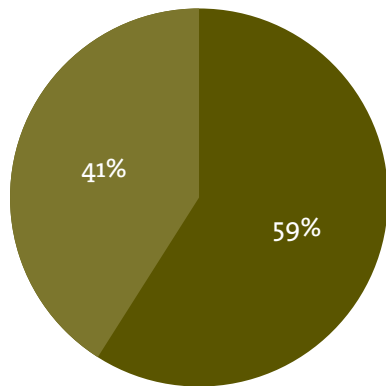
Voorkeur voor one-tier of two-tier board - 2

De animo onder juristen om deel te nemen in een one-tier board is behoorlijk groot. Wanneer juristen in de toekomst worden gevraagd om zitting te nemen in een one-tier board, zou 22% dat zeker doen en nog eens 60% waarschijnlijk wel.

Van de 18% die aangeeft dit niet te willen, zegt 30% dat het ze teveel tijd kost, 19% denkt onvoldoende expertise te hebben en 14% wil sowieso niet als commissaris bij een bedrijf werken. Maar liefst 37% geeft een ander (open) antwoord. Het meest terugkerende ingevulde antwoord is dat het kantoor waar ze werken dat niet toestaat.

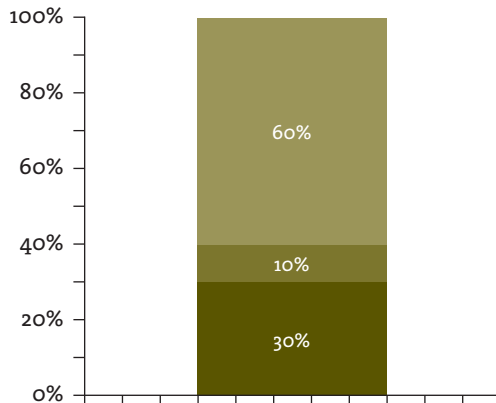
“In het geheel van expertises wordt de financiële component vaak overschat en de andere elementen (waaronder generalistisch en juridisch) onderschat.”

Tegenstrijdig belang secretaris RvB - RvC

- Ja, ik heb te maken (gehad) met tegenstrijdige belangen
- Nee, ik niet te maken (gehad) met tegenstrijdige belangen

Tot wie wendt de directiesecretaris zich bij een tegenstrijdig belang?

- Raad van Bestuur
- Raad van Commissarissen
- Anders

denEngelsen

Tegenstrijdig belang

Van de General Counsel is een derde tevens directiesecretaris.

Van de directiesecretarissen is 85% ook secretaris van de Raad van Commissarissen.

Van deze groep heeft een meerderheid van 59% wel eens te maken (of te maken gehad) met tegenstrijdige belangen.

Wanneer zich een tegenstrijdig belang voordoet, wendt 60% van de directiesecretarissen zich tot de (voorzitter van) de Raad van Bestuur, 10% tot de (voorzitter van) de Raad van Commissarissen en 30% zegt dit anders op te lossen. De antwoorden onder 'anders', komen met name neer op 'met beide partijen' of 'is voorzien in reglement'.

“De bijdrage van een jurist in de RvC is zeer gering als er een goede Company Secretary is.”

denEngelsen

Open vragen

Aan het einde van het onderzoek stelden wij nog 2 open vragen.

1. Wat kan/kunnen naar uw mening de belangrijkste risico('s) zijn van een jurist binnen een RvC?

Hierop gaven ruim 200 respondenten antwoord. De meest voorkomende antwoorden zijn:

Te sterk handelen vanuit de juridische professie of te veel worden aangesproken op de juridische expertise:

- te weinig focus op kansen, te veel op risico's
- (te) veel nadruk op formaliteiten waardoor nadruk op daadwerkelijk toezicht vermindert. Overregulering zonder dat dit iets toevoegt
- een onnodig star vasthouden aan regels en overdreven voorzichtigheid, waardoor de onderneming geremd kan worden in haar ontwikkeling
- te dogmatische benadering van ondernemen met als grootste risico het 'doodslaan' van ondernemersgeest
- te veel 'rule driven' in plaats van 'principle driven'
- te veel toezicht op detailniveau / uitvoering
- meningsverschillen kunnen verharderen door verjuridisering
- dat de juridische verantwoordelijkheden te veel aan de jurist gedelegeerd worden en door de andere leden minder belangrijk gevonden worden
- dat deze gezien wordt als extern juridisch adviseur van de onderneming. Dat is niet de bedoeling
- dat de jurist inhoudelijk werk zelf moet gaan doen. Toetsing en (laten) controleren
- bovenmatige verwachtingen van 'risk control'. Dat zal echt binnen de organisatie zelf moeten worden georganiseerd

Een gebrek aan financieel inzicht:

- mogelijk te weinig administratief-organisatorische en boekhoudkundig inzicht
- onvoldoende financiële expertise

Verhoogd risico op aansprakelijkheid:

- door aanwezige expertise wordt meer kennis aanwezig verondersteld
Als gevolg hiervan eerder aansprakelijk
- naarmate expertise hoger is, is zorgplicht hoger en is kans op aansprakelijkheid groter
- reputatieschade, aansprakelijkheidsissues in het algemeen

Verreweg het grootste aantal reacties is echter een variant op het thema ‘geen risico’s’:

- als de jurist als ondernemer kan denken zijn er geen andere risico’s dan bij iedere andere commissaris

En de mooiste:

- geen specifieke risico’s, het zijn net mensen

denEngelsen

2. Wat kan/kunnen naar uw mening de belangrijkste bijdrage(n) zijn van een jurist binnen een RvC?

Hierop kwamen -nog- meer reacties dan op de vraag over risico’s, vrijwel elke respondent had hier nog iets toe te voegen.

- legal awareness vergroten
- verbeteren juridische compliance/ corporate governance
- verbeteren risicomangement
- de rol van geweten. Met name de veranderingen in de wetgeving gaan te snel voor de meeste leden van een RvC
- aandacht voor juridische aspecten bij ondernemingen waar issues spelen bv reorganisatie, financiële moeilijkheden, groeifase door overnames etc.
- betere ‘invoeling’ van issues als Code Tabaksblat, bonusbeleid, aansprakelijkheid bestuurders, maar ook privacy etc. Maatschappelijk noodzakelijk geachte wijzigingen en aanpassingen worden – uiteindelijk- vormgegeven door wetgeving. Een commissaris met een juridische achtergrond kan daar een kritische rol bij spelen.
- inzicht in politiek-maatschappelijk ontwikkelingen in relatie tot toekomstige wet- en regelgeving
- tegen een bedrijfsvoering aankijken met een andere blik dan alleen financieel/ economisch
- het komt mijns inziens de strategische kant van de besluitvorming ten goede omdat een jurist geleerd heeft vanuit strategie te opereren
- gewoonte om afspraken helder en concreet te bevestigen en niet alleen te vertrouwen o het gegeven dat iedereen begrepen heeft wat de bedoeling is
- andere kijk op dezelfde dingen (juristen analyseren anders)

“De vooronderstelling dat een jurist verstand heeft van de soort zaken waar uw onderzoek op doelt is onjuist.”